

Betænkning, at den omhandlede Reform maa betragtes som et stort Skridt til at udvikle og befæste Grundloven, der ikke kan siges at være fuldstændig gennemført, saa længe den bebudede Reform i Retsplejen — hvilken har en saa indgribende Betydning for den personlige Frihed, for Udviklingen af det statsborgerlige Liv, for Befæstelsen af Tilliden til Domstolene, for Udbredelsen af Agtelse for Loven og Nidkærhed for at opretholde den — ikke er bleven tilvejebragt. I den følgende Rigsdagssamling fremsatte dernæst Justitsministeren (*Casse*) paa ny i Januar 1864 Forslaget fra forrige Samling (jfr. Folketingstid. 1863 Sp. 63, 388, Tillæg A. Sp. 455) med Optagelse af adskillige Ændringer under Hensyn til det af Folketingsudvalget foreslaaede. I Forbindelse hermed blev der fremsat Forslag til Lov om Kongeriget Danmarks Inddeling i Underretskredse m. m. og om Politiets Ordning i Kongeriget Danmark med Undtagelse af Kjøbenhavn og gamle Kjøbenhavns Amt, hvorhos der bebudedes Forelæggelsen af et særligt Forslag til Lov om Strafferetsplejen i Kjøbenhavn. Heller ikke disse Forslag naaede længer end til første Behandling i Folketinget og til Udvalgsbetæknings Afgivelse (jfr. Folketingstid. 1863 Tillæg B. Sp. 377). I Oktober 1864 (Justitsminister *Heltzen*) bleve derpaa de samme 3 Lovforslag paa ny forelagte Rigsdagen (jfr. Folketingstid. 1864 Sp. 287, 852, Tillæg A. Sp. 1053), men naaede atter kun til første Behandling i Folketinget.

Sagen hvilede derpaa, indtil *Hage* i Decbr. 1867, da *Rosenørn-Teilmann* var Justitsminister, fremsatte 3 Lovforslag i væsentlig Overensstemmelse med de sidste Gang i Oktober 1864 fremsatte (jfr. Folketingstid. 1867 Sp. 387, 1073, Tillæg A. Sp. 1129). Forslagene kom til første Behandling i Folketinget, men bleve ved denne tagne tilbage af Forslagsstilleren, efter at der var fremkommet Forslag til en motiveret Dagsorden, som gik ud paa, at en saa stor og indgribende Reform, som Lovforslagene gik ud paa, vanskelig kunde gennemføres med Held, før Regeringen tog Initiativet dertil, og alle fornødne Forarbejder vare til Stede, at det vilde være rettest, at der, forinden endelig Beslutning toges om Indførelse af Nævninger i den kriminelle Retspleje, forelaa Forberedelser til den civile Retsplejes Omordning, og at man forventede, at Regeringen vilde lade begge disse Anliggendes Fremme være sig særdeles magtpaaliggende.

I Henhold til allerhøjeste Reskript af 28de Februar 1868 blev der derpaa af Justitsminister *Rosenørn-Teilmann* nedsat en Kommission til Udarbejdelse af Forslag til en Omordning af saavel den civile som den kriminelle Retspleje.*) Om Arbejdets Gang i denne Kommission afgav Kommissionens Formand i Forbindelse med Indsendelsen af de af Kommissionen udarbejdede 3 Lovudkast: om Strafferetsplejen, om den borgerlige Retspleje og om Domsmagtens Ordning m. m., en Beretning til Justitsministeriet, dateret Septbr. 1877.

Som Grundlag for Kommissionens Arbejder paa den borgerlige Retsplejes Om-

*) Denne Kommission (*den anden Proceskommission*) bestod fra Begyndelsen af følgende Medlemmer: Højesteretsassessor *Krieger* som Formand, Højesteretsassessor *Ussing*, Borgmester i Kjøbenhavn, Etatsraad *Larsen*, Formand i Sø- og Handelsretten i Kjøbenhavn *Klein*, Professor juris *Nellemann*, Kriminalretsassessor *Nyholm*, Overretsassessor *Rimestad*, By- og Herredsfoged *Hage* samt Højesteretsadvokaterne *Brock* og *Liebe*. Senere tiltraadtes Kommissionen, i Henhold til allerhøjeste Reskripter af 8de Juni og 19de Oktober 1870, af Professor juris *Goos* og Departementschef i Justitsministeriet *Ricard*, medens to af dens oprindelige Medlemmer, Etatsraad, Borgmester *Larsen* og Byfoged *Hage* afgik ved Døden, forinden Kommissionen havde sluttet sine Arbejder.